

Begyndelsestidspunktet for børnebidrag i henhold til faderskabsdom

Udtalt overfor Familieretsdirektoratet, at det forhold, at en faderskabssag uden pågældendes egen skyld er trukket ekstraordinært længe ud, er en omstændighed, som bør kunne føre til en fravigelse af den praksis, hvorefter bidrag på grundlag af faderskabsdom i almindelighed fastsættes med virkning fra barnets fødsel.

FOB nr. 87.87

Henstillet til direktoratet på ny at overveje en konkret sag, hvori en fader efter en faderskabssag, der havde varet 6 år og 8 måneder, var pålagt bidrag med virkning fra barnets fødsel.

(J. nr. 1987-205-62 og 1987-1353-62).

Efter § 16, stk. 2, i børneloven (lovbekendtgørelse nr. 634 af 15. september 1986 om børns retsstilling) kan bidrag kun, når særlige grunde taler derfor, pålægges for en tid, der ligger mere end 1 år forud for begæringens fremsættelse.

I tilfælde, hvor en bidragsresolution udfærdiges på grundlag af en faderskabsdom, er det statsamternes og Familieretsdirektoratets praksis i almindelighed at lade bidraget løbe med virkning fra barnets fødsel, uanset om fristen i børnelovens § 16, stk. 2, er overskredet, fordi faderskabssagen har trukket i langdrag. Det forudsættes herved, at moderen umiddelbart i forbindelse med faderskabssagen har begæret fastsættelse af bidrag, og at moderen ikke selv er skyld i, at faderskabssagen har trukket ud.

Efter min gennemgang af en sag, hvori et statsamt i overensstemmelse med praksis havde pålagt en fader at betale bidrag med virkning fra barnets fødsel, uanset at faderskabssagen havde varet over 6 år, anmodede jeg Familieretsdirektoratet om

»... at oplyse, hvor mange sager vedrørende fastsættelse af bidrag på grundlag af faderskabsdom direktoratet har behandlet i de seneste år, og om direktoratet i nogen af disse sager har fraveget den ovenfor beskrevne

praksis. I bekræftende fald beder jeg direktoratet om at oplyse baggrunden for, at praksis i disse sager er fraveget.

Jeg beder endvidere direktoratet om at oplyse, om direktoratet er bekendt med sager, hvori statsamterne har fraveget praksis og i bekræftende fald baggrunden herfor.

For så vidt direktoratet har oplysninger om varigheden af faderskabssager i almindelighed, herunder den gennemsnitlige behandlingstid, beder jeg om meddelelse herom.

Endelig anmoder jeg Familieretsdirektoratet om en udtalelse vedrørende mulighederne for - eventuelt under visse betingelser - at ændre praksis med hensyn til at pålægge bidrag med virkning fra barnets fødsel selv efter meget langvarige faderskabssager.

...«

I en udtalelse af 22. april 1988 meddelte Familieretsdirektoratet mig, at Århus Statsamt og direktoratet havde gennemgået de bidragsager, der havde foreligget til behandling i perioden fra den 1. januar 1985 til udgangen af 1987. Statsamtet og direktoratet havde fundet henholdsvis 124 og 34 relevante sager. Familieretsdirektoratet udtalte herefter bl.a. følgende:

»Det kan herefter oplyses, at Familieretsdirektoratet og Århus Statsamt i henholdsvis 14 og 108 sager, hvor den biologiske fader er medinddraget i faderskabssagen fra starten, har pålagt børnebidrag med virkning *fra barnets fødsel*, herunder den konkrete sag, der gav anledning til nærværende undersøgelse. Denne sag havde imidlertid en ganske særlig karakter, idet faderskabssagen i ingen af de øvrige sager ses at have trukket tilsvarende længe ud. Det kan hertil oplyses, at af de 108 sager, som Århus Statsamt har behandlet, har faderskabssagen i 9 af sagerne varet mere end 3 år, typisk omkring 4 år, men faderskabssagens behandling har i intet tilfælde varet mere end 5 år og 3 måneder.

Familieretsdirektoratet og Århus Statsamt har endvidere i henholdsvis 20 og 16 sager pålagt børnebidrag med virkning *fra et senere tidspunkt end barnets fødsel*, og undersøgelsen viser, at disse sager typisk vil kunne rubriceres under en af nedenstående 4 grupper:

1) Når den formodede barnefader ikke inddrages i faderskabssagen fra starten, vil børnebidrag normalt først blive pålagt med virkning fra det tids-

punkt, hvor han inddrages i sagen, typisk det 1. retsmøde, hvori den pågældende giver møde.

2) Når faderskabet til barnet tidligere er anerkendt af en anden, eller barnet er anset som ægtebarn, vil børnebidrag normalt først blive pålagt med virkning fra det tidspunkt, hvor den biologiske fader bliver anset som fader.

3) Når barnefaderen har boet sammen med barnemoderen, vil børnebidrag normalt først blive pålagt med virkning fra samlivsophævelsen, jf. **børnelovens § 13**.

4) Når barnemoderen har opnået fritagelse for at oplyse barnefaderens navn, jf. **børnelovens § 10, stk. 2**, eller rent faktisk ikke har oplyst dette, vil børnebidrag normalt først blive pålagt med virkning fra det tidspunkt, hvor barnefaderen inddrages i faderskabssagen.

Undersøgelsen har imidlertid tillige vist, at en del af sagerne ikke umiddelbart kan henføres til en af de ovennævnte fire grupper, idet specielle forhold, f.eks. ansøgningens særlige formulering eller den biologiske faders accept af at betale fra et givet tidspunkt, har været til stede i den konkrete sag og således har været bestemmende for begyndelsestidspunktets fastsættelse.

På spørgsmålet om muligheden for eventuelt under visse betingelser at ændre begyndelsestidspunktet for bidragets fastsættelse, skal direktoratet bekræfte, at det er statsamternes og Familieretsdirektoratets praksis at pålægge bidrag på grundlag af en faderskabsdom eller et retsforlig fra fødslen, når moderen i forbindelse med faderskabssagen har begæret bidrag fastsat, medmindre moderen selv er skyld i, at faderskabssagen har trukket ud, eller nogle af de under punkterne 1-4 nævnte særlige forhold gør sig gældende.

Begrundelsen herfor er ikke alene, at moderen fra begyndelsen af faderskabssagen har begæret bidrag fastsat, men også at faderen har været inddraget i faderskabssagen fra starten. Denne har således fra dette tidspunkt været bekendt med muligheden for at blive pålagt bidrag fra det omhandlede barns fødsel og har ligeledes fra dette tidspunkt mulighed for at indrette sig herefter. Familieretsdirektoratet skal derfor herefter udtale, at der efter direktoratets opfattelse ikke findes at være behov for at ændre praksis i disse sager, idet der, som anført under punkterne 1-4, når faderen først inddrages i faderskabssagen på et sent tidspunkt, eller når faderen af de øvrige nævnte grunde ikke har kunnet forudse, at han ville blive pålagt bidrag fra fødslen, tages hensyn hertil ved fastsættelsen af børnebidragets begyndelsestidspunkt.

...«

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til Familieretsdirektoratet:

»...

Baggrunden for praksis, hvorefter bidraget i almindelighed pålægges med virkning fra barnets fødsel - uanset varigheden af faderskabssagen - er, at faderen har været inddraget i faderskabssagen fra starten. Han har derfor været bekendt med muligheden for at blive pålagt bidrag med virkning fra barnets fødsel og har haft mulighed for at indrette sig herpå. Når bidraget pålægges fra et senere tidspunkt, skyldes det omvendt, at faderen først fra dette tidspunkt har haft (rimelig) grund til at indrette sig på bidragsforpligtelsen.

Det oplyste om praksis i de omhandlede sager kan ikke give mig anledning til bemærkninger.

Familieretsdirektoratet har udtalt, at der efter direktoratets opfattelse ikke ud over de tilfælde, der er nævnt ovenfor under punkterne 1-4, findes behov for at fravige praksis.

Om den konkrete sag, der gav anledning til min forespørgsel om praksis i almindelighed, har direktoratet oplyst, at den er af særlig karakter, idet ingen af de øvrige sager har været så længe. Direktoratet har i den forbindelse meddelt, at Justitsministeriet ikke er i besiddelse af statistiske oplysninger vedrørende varigheden af faderskabssager ved domstolene. Om de sager, som Århus Statsamt har behandlet i nævnte periode, er oplyst, at 9 ud af 108 sager har været mere end 3 år, typisk omkring 4 år, og at faderskabssagen i intet tilfælde har været mere end 5 år og 3 måneder.

I den konkrete sag varede faderskabssagen ved byretten 6 år og 8 måneder.

Da byrettens dom (som fastslog faderskabet) forelå, var (A) således i bidragsrestance for 6 år og 8 måneder. Beløbet var i perioden blevet udlagt til moderen af kommunen, og restancen omfattede for så vidt alene forholdet til det offentlige.

Selv om jeg i princippet må være enig i, at en formodet fader også i et sådant tilfælde har haft mulighed for at indrette sig på bidragskravet allerede fra faderskabssagens start, finder jeg dog alligevel, at det forhold, at sa-

gen uden den pågældendes egen skyld er trukket så ekstraordinært længe ud, er en omstændighed, som bør kunne føre til en reduktion af bidragsperioden. Reduktionen kunne f.eks. ske med udgangspunkt i det, som jeg forstår er det sædvanlige maksimum for behandlingstiden i fader-skabssager, omkring 4 år.

På denne baggrund finder jeg at burde henstille til direktoratet at overveje den konkrete sag på ny.

...«

Familieretsdirektoratet underrettede mig om, at direktoratet havde besluttet at genoptage sagen.

Jeg meddelte herefter direktoratet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 4. april 1989 orienterede Familieretsdirektoratet mig om, at direktoratet havde ladet børnebidraget for perioden fra den 12. juli 1977 til den 26. juni 1982, bidraget til barnets mor i 2 måneder før og en måned efter fødslen, bidraget til udgifterne ved fødslen samt dåbsbidraget bortfalde.

Jeg meddelte herefter Familieretsdirektoratet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning og ikke foretog videre i sagen.